

Huismussenproject Noordwijk 2006

Jan Jacobs

In Noordwijk heeft de *Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk* een eigen onderzoek gelanceerd naar het broedgedrag van de huismus. Gefinancierd met een subsidie van het Baalbergenfonds zijn 20 mussennestkasten aangeschaft.

Elke kast geeft broedgelegenheid aan drie paren huismussen.

De kasten zijn aan geïnteresseerde leden ter beschikking gesteld en in Noordwijk en omgeving opgehangen op plaatsen waar nu mussen broeden en op enkele plaatsen waar de mussen recent zijn verdwenen. De nestkasten blijven eigendom van onze vereniging. Blijkt dat in 2006 en 2007 geen mussen in de kast hebben gebroed, dan wordt de kast weggehaald en wordt een andere locatie gezocht. Bij broedsucces blijft de kast hangen en kan de kast voor een zacht prijsje worden overgenomen.

Mussen laten het voorlopig nog afweten!

De resultaten van het eerste jaar zijn nog niet overweldigend. Bij een inventarisatie van de kasten is gebleken dat er in totaal slechts 3 nestkasten bezet zijn geweest. Niet door huismussen, maar alle drie door pimpelmezen! Huismussen zijn niet in de kasten gezien. Ook geen koolmezen of andere vogels.

Toch zijn op 18 locaties regelmatig huismussen gezien.

Bij de meesten broeden ze ook in de directe omgeving. Dat roept dan de vraag op of er soms iets mis is met de kasten.

Van verschillende kanten werd geopperd of de invliegopening (33 mm) wel groot genoeg is voor de mus. En of er niet een aanvliegstickje onder de opening moet zitten. Misschien zijn de kasten voor de mussen te smal of te diep.

Ook werd gesuggereerd dat de start van het project misschien te laat in het broedseizoen zou zijn. Mussen broeden namelijk op de plaatsen waar ze 's winters ook overnachten en de kasten zijn pas in maart en april opgehangen.

Er zijn dus vragen genoeg. Het komende seizoen kan daar mogelijk een antwoord op geven. We zijn benieuwd.



Huismus foto: Piet Broekhof



Het clandestien vangen van een konijntje in het duin, is lang een geliefde bezigheid geweest. Inwoners van Noordwijk, maar meer nog van Noordwijkerhout, verdienden met het zetten van

strikken een centje bij. Dat het jachtrecht in de duinen was verpacht, dat de jachtheer daarvoor geld had betaald, daar zaten ze niet zo mee. Naar de mening van veel dorpingen was het duin, en de konijnen in het duin, van iedereen. Een bekende stroper uit Noordwijkerhout zei het eens zo: `Ik was wel een stroper, maar heb nooit gestolen. Stropen was vroeger een eer als je er in de winter je brood mee kon verdienen.`

Het bij nacht en ontij in het duin zijn, want daar komt het bij het stropen op neer, was gewoonlijk aan mannen voorbehouden. Toch was er in de jaren na de Tweede Wereldoorlog een vrouwelijk lid van een bekende stropersfamilie in Noordwijk, die graag een konijn verschalkte. Het stropen gebeurde het meest in de winter en het liefst met slecht weer. De jachttopzichters bleven dan liever thuis en als ze al in duin waren, was het voor hen

moeilijk te horen waar stropers bezig waren. Er werd het meest met strikken gestroopt. Op de paadjes die de konijnen volgen werd een strik van koperdraad gehangen. Daar kwam het beest met de kop in vast te zitten en legde al snel het loodje. Brutale stropers belaagden de konijnen ook wel met het geweer. Ze gebruikten daarbij een fel licht, een lichtbak, waarin het konijn als aan de grond genageld bleef zitten en werd neergeknald.

Het was de taak van de jachtopzichteners om de stropers uit het veld te houden. Ze werden voor dat doel door de jachtheer aangesteld en moesten daarnaast ook op andere manieren zorgen dat de wildstand op peil bleef. Zo kweekten ze in de zomer Fazanten die in het najaar werden losgelaten.

Voor het uitbroeden van de fazanteneieren werd vaak een kip gebruikt. Het was dan ook in die tijd niet ongebruikelijk een kip met een toom jonge Fazantjes door het duin te zien scharrelen. Niet alleen de stropers werden door de jachtopzichter achter de gat gezeten; ook roofvogels, wezels, hermelijnen en bunzings werden te vuur en te zwaard bestreden.

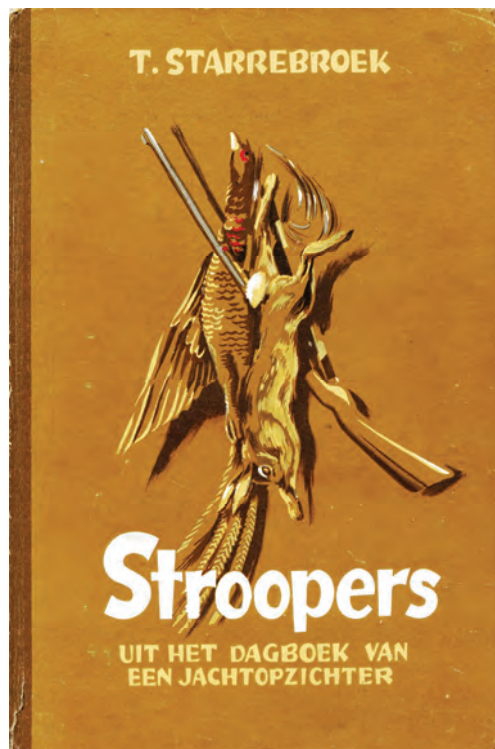


Jachtopziender Engel van der Meulen ten zuiden van het Panneland

Een bekende jachtopzichter was ooit Engel van der Meulen. Hij woonde midden in het duin, iets ten noorden van het zweefvliegveld. Een zoon van deze Van der Meulen, ook met de voornaam Engel, schreef in de jaren veertig van de vorige eeuw een boek, *Stroopers*, over zijn ervaringen in het jachtveld.

Hij schreef onder een pseudoniem, T. Starrebroek, genoemd naar een deel van de huidige duinen van de Amsterdamse Waterleiding. In zijn boek komt

duidelijk naar voren, dat het jachtopzichter zijn een hard bestaan was. Overdag druk met het kweken en voeren van de Fazanten en 's nachts achter de stropers aan. En dat voor een klein weekgeld, dat met het schieten van konijnen werd aangevuld. Niet alleen waren ex-stropers de beste jachtopzichteners, maar de jachtopzichteners ook de beste stropers.



Uit het boek blijkt tevens, dat de stropers waar Van der Meulen mee te maken kreeg bepaald geen lieve jongens waren. Sommigen zagen er geen been in om met een schot hagel de jachtopzichter van het lijf te houden. Ook de ruiten van de woning van de jachtopzichter werden wel eens aan diggelen geschoten.

Om die reden liet Van Limburg Stirum zijn jachthuis in het duin van stalen luiken voorzien. Of Van der Meulen vanwege dergelijke ervaringen Noordwijk verliet weet ik niet, maar na de oorlog vertrok hij naar een jachtveld in Twente. Ook over zijn belevenissen daar schreef hij een boek onder de titel *Grensvolk*. Het stropersvolk was daar echter niet minder gevaarlijk. Een van de collega's van Van der Meulen werd in de periode dat hij daar werkte, door een stroper om het leven gebracht.

Wat dat betreft had Van der Meulen beter in Noordwijk kunnen blijven. De stropers hier waren geen lieverdjes, maar brachten je niet om zeep.

W.Andelaar